

Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartta vuosille 2025–2030

Yhteinen kirkkoneuvosto 25.02.2025 § 75
383/00.01.03/2025

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto:

- 1) päättää asettaa Helsingin seurakuntayhtymän tavoitteeksi vähentää ilmastopäästöjä vähintään 80 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- 2) päättää merkitä Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartan vuosille 2025–2030 tiedoksi.
- 3) päättää edellyttää, että vuotuiset toimenpiteet päästötavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan osastokohtaisesti toimintasuunnitelmaan ja toimintakertomukseen.
- 4) toteaa, että hiilineutraaliustiekartta ensivaiheen toimenpiteineen on yhtenä käsiteltävänä aiheena yhteisen kirkkovaltuuston iltakoulussa 3.4.2025.

Käsittely

Ympäristöasiantuntija Elina Hienonen selosti asiaa.
Käsittelyn aikana käytettiin kuusi puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Helsingin seurakuntayhtymä on sitoutunut Hiilineutraali kirkko 2030 -strategiaan. Strategian mukaisesti Suomen ev.lut. kirkon tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä vähintään 80 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Helsingin seurakuntayhtymässä laadittiin vuoden 2024 aikana strategian mukainen tiekartta eli toimenpidesuunnitelma päästöjen vähentämiseksi.

Seuraamalla hiilineutraaliustiekarttaa ja sen pohjalta laadittua visuaalista tiekarttatiivistelmää seurakunnat ja yhteiset palveluyksiköt voivat vähentää toiminnan ilmastopäästöjä. Tiekartassa esitetyt toimenpiteet koskevat kaikkia yksiköitä ja seurakuntia, ja kaikki työntekijät ja luottamushenkilöt voivat hyödyntää niitä työssään. Tiekarttatyössä on hyödynnetty Kirkon ympäristödiplomin käsikirjaa ja tiekartta tukee Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden ympäristötyötä.

Lähtötilanne

Päästövähennyksiä on Helsingin seurakuntayhtymässä tehty vuosien mittaan mm. siirtymällä uusiutuvilla energialähteillä tuotettuun energiaan, vähentämällä kiinteistöjen määrää, hyödyntämällä yhteishankintoja, joissa on ympäristökriteereitä, suosimalla kasvisruokaa ja Waste&Feast-hävikkiruokaravintoloita perustamalla. Lisätoimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi kuitenkin vaaditaan.

Lähtötilanteen tunnistamiseksi laadittiin kysely, johon vastasi yhteensä 104 seurakuntien ja yhtymän yhteisten palveluiden työntekijää. Toimenpiteiden tarkentamiseksi pidettiin kaikille avoin työpaja, jossa keskusteltiin nykytilanteesta ja kehitettävistä asioista.

Hiilineutraaliustiekartan pohjana käytettiin Suomen ev.lut. kirkon hiilineutraaliustiekarttaa, joka valmistui syksyllä 2024. Kirkon kaikkien toimintojen elinkaarisista päästöistä (Scope 1+2+3) tiekartassa ehdotetuilla toimilla voidaan vähentää yhteensä noin 41 % vuodesta 2019 vuoteen 2030.

Lähtötietona käytettiin lisäksi Helsingin seurakuntayhtymän hiilijalanjälkilaskelmia, jotka on tehty käyttäen Hanselin Hankintapulssityökalua, joka perustuu Syken hiilijalanjälkikertoimiin sekä seurakuntayhtymän ostolaskudataan.

Tiekartan toimenpiteet

Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartan tavoitteilla on arvioitu päästävän noin 49 % - 55 % vähennystasoon vuoden 2019 päästöistä vuoteen 2030 mennessä. Tämä vaatisi kaukolämmön päästökertoimen pienentymistä, energiatehokkuuden parantamista ja tilojen määrän vähentämistä, vähäpäästöisen rakentamisen toimenpiteitä, kierrätyksen parantamista, kasvisruuan ja kestävästi tuotetun ruuan käytön lisäämistä, siirtymistä fossiilivapaisiin polttoaineisiin (ml. krematorioiden polttoaineet) ja sähköisiin koneisiin, tarpeettomien kuljetusten vähentämistä, kestävien liikkumistapojen tukemista työmatkaliikenteessä, tietoteknisten laitteiden leasingaikojen pidentämistä, painatusten ja ilmoitusten sekä postitustarpeen vähentämistä sekä aineiden ja tarvikkeiden hankintojen vähentämistä ja päästöohjausta. Huomioimalla työntekijöiden kodin ja työpaikan välisen liikkumisen päästöt, voidaan saavuttaa lähes 60 % päästövähennystaso.

Tavoitteen mukainen 80 % ilmastovähennys vaatisi tiekartassa esitetyn edelläkävijätason tavoitteiden lisäksi seuraavia päästövähennystoimenpiteitä: elintarvikkeiden, posti- ja kuriiripalvelujen, painatuksien ja ilmoitusten sekä muiden aineiden, tarvikkeiden ja hankintojen päästöjen puolittamista vuoden 2023 tasosta, lähes hiilineutraaleja rakentamis-, korjaus- ja kunnossapitopalveluita sekä täyttä päästöttömyyttä kaikissa seuraavissa kategorioissa: puhdistusaineet, -tarvikkeet ja puhtauspalvelut, henkilöstön ravitsemuspalvelut, kuljetuspalvelut, jätahuolto sekä koneiden, laitteiden ja kaluston kunnossapitopalvelut.

Tiekarttadokumentin eli projektin loppuraportin lisäksi laadittiin PowerPoint-tiivistelmäesitys tiekartasta sekä yhden sivun mittainen visuaalinen tiekartta, jota voidaan hyödyntää mm. viestinnässä, ja josta on suomen- ja ruotsinkielisen versiot.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian mukainen hiilineutraaliustiekartta auttaa ilmastopäästöjen vähentämisessä ja tukee seurakuntien ja yhteisten palveluiden ympäristötyötä.

Osalla suunnitelluista toimenpiteistä on kustannuksia nostava vaikutus.

Hiilineutraaliustavoitteen toimenpiteet edellyttävät henkilöstön koulutusta ja sovittujen toimenpiteiden viemistä käytännön työhön.

Pyritään rajoittamaan osaltaan ilmaston lämpenemistä ja mahdollistaa elinympäristön parempi säilyminen jälkipolville.

Lisätiedot

Kiinteistöjohtaja Osmo Rasimus

p. 09 2340 2700, osmo.rasimus@evl.fi